

Procedura postępowania w przypadku agresji lub przemocy rówieśniczej

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który zauważy, że uczeń dopuszcza się fizycznej lub psychicznej agresji/przemocy wobec innego ucznia, lub dowie się o tym z innego źródła, informuje o tym fakcie wychowawcę klasy, a także pedagoga szkolnego. Jeśli jest świadkiem takiego zachowania, niezwłocznie interweniuje, upomina ucznia będącego sprawcą agresji i zapewnia bezpieczeństwo uczestnikom zdarzenia. W razie potrzeby prosi o pomoc innego pracownika szkoły.
2. Jeśli stan poszkodowanego ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia, pracownik szkoły niezwłocznie wzywa lekarza lub pogotowie, o czym powiadamia dyrektora szkoły. O zaistniałej sytuacji wychowawca informuje telefonicznie rodziców/opiekunów ucznia i prosi ich o przybycie do szkoły. Uczniowi należy udzielić też wsparcia emocjonalnego.
3. Jeśli zachowanie ucznia miało charakter czynu zabronionego, pracownik szkoły będący jego świadkiem lub posiadający na jego temat wiarygodne informacje z innego źródła informuje dyrektora, który zawiadamia policję. Jeśli konieczna jest niezwłoczna interwencja policji, pracownik wzywa policję, o czym powiadamia dyrektora szkoły. O zaistniałej sytuacji wychowawca informuje telefonicznie rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia się w szkole. Odpowiedzialność na zasadach Kodeksu karnego ponoszą osoby, które w chwili popełnienia czynu zabronionego miały ukończone 17 lat. Osoby między 13 a 17 r.ż. odpowiadają na zasadach określonych w Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich, zaś osoby poniżej 13 r.ż. nie odpowiadają karnie (czyny zabronione są tu traktowane jako przejaw demoralizacji).
4. W razie potrzeby pedagog szkolny rozmawia z osobą poszkodowaną, sprawcą przemocy oraz ze świadkami zdarzenia, zbierając od nich przydatne informacje oraz udzielając poszkodowanym i świadkom psychicznego wsparcia w związku z przemocą, której doświadczyli. Informacje te przekazuje wychowawcy ucznia, który dopuścił się przemocy, a także wychowawcy ucznia poszkodowanego oraz świadków. Zarówno wychowawcy, jak i pedagog wykorzystują te informacje do udzielenia adekwatnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej wszystkim uczniom uczestniczącym w zdarzeniu oraz przekazują je dalej wyłącznie uprawnionym osobom.
5. Jeśli jest to **pierwszy** ujawniony incydent związany z agresją/przemocą ze strony danego ucznia i incydent nie był drastyczny, wychowawca:
  - a) udziela uczniowi upomnienia i wpisuje je do dziennika klasowego,
  - b) informuje ucznia oraz rodziców o kolejnych krokach, jakie zamierza podjąć w jego sprawie, oraz o dalszych konsekwencjach, jakie mu grożą w razie powtarzania agresywnych zachowań,
  - c) przeprowadza z uczniem indywidualną rozmowę interwencyjną na temat przemocy rówieśniczej, starając się jednocześnie ocenić przyczyny zachowania ucznia i rozmiary problemu, a także zobowiązuje ucznia do poprawy zachowania i wspólnie z nim szuka sposobu zadośćuczynienia poszkodowanemu uczniowi, po czym nadzoruje realizację ustalonego zadośćuczynienia przez ucznia,
  - d) w razie potrzeby informuje rodziców/opiekunów ucznia o incydencie oraz uzyskuje od nich przydatne informacje na temat sytuacji i zachowania ucznia poza szkołą.

6. Jeśli uczeń **ponownie** dopuszcza się agresji/przemocy, wychowawca:
  - a) postępuje jak w pkt. 2. a) – b),
  - b) informuje o sytuacji pedagoga szkolnego, który przeprowadza z uczniem indywidualną rozmowę interwencyjną na temat przemocy rówieśniczej,
  - c) informuje rodziców/opiekunów ucznia o incydencie i wzywa ich do szkoły na rozmowę,
  - d) podczas rozmowy wspólnie z rodzicami/opiekunami ucznia rozważa możliwe przyczyny agresywnego zachowania ucznia, uzyskuje od nich przydatne informacje na temat sytuacji i zachowania ucznia poza szkołą oraz informuje ich o konsekwencjach, jakie grożą uczniowi w razie ponawiania agresywnych zachowań,
  - e) wyciąga wobec ucznia konsekwencje przewidziane regulaminie szkoły,
  - f) wychowawca lub pedagog przeprowadza w klasie profilaktyczną lekcję wychowawczą poświęconą przemocy rówieśniczej i/lub uczeń podejmuje pracę z pedagogiem szkolnym mającą na celu poprawę jego zachowania.

7. W razie wystąpienia **dalszych agresywnych zachowań** ucznia wychowawca:
  - a) postępuje jak w pkt. 2.,
  - b) informuje o sytuacji pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły,
  - c) informuje rodziców/opiekunów ucznia o incydencie i wzywa ich do szkoły na rozmowę wraz z dzieckiem,
  - d) podczas rozmowy wspólnie z uczniem, jego rodzicami/opiekunami oraz pedagogiem rozważa możliwe przyczyny agresywnych zachowań ucznia, zobowiązuje go do właściwego zachowania oraz informuje o konsekwencjach, jakie mu grożą w razie ponawiania agresywnych zachowań,
  - e) wyciąga wobec ucznia konsekwencje przewidziane w regulaminie szkoły,
  - f) uczeń otrzymuje pisemne upomnienie wychowawcy.

8. Jeśli uczeń **nadal dopuszcza się agresywnych zachowań** bądź też jego zachowanie (nawet jeśli ujawniono je po raz pierwszy) miało drastyczny charakter, wychowawca:
  - a) postępuje jak w pkt. 2.,
  - b) informuje o sytuacji pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły,
  - c) **pisemnie** informuje rodziców/opiekunów ucznia o sytuacji i wzywa ich wraz z dzieckiem do szkoły na rozmowę z udziałem pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły,
  - d) podczas rozmowy rozważane są przyczyny agresywnych zachowań ucznia oraz możliwości udzielenia mu pomocy (w tym skierowanie do poradni psychologiczno-pedagogicznej). Następnie między uczniem, wychowawcą a rodzicami/opiekunami, w obecności pedagoga szkolnego (a w razie potrzeby także dyrektora szkoły), spisywany jest **kontrakt** zobowiązujący ucznia do podporządkowania się zapisom kontraktu, a jego rodziców/opiekunów – do szczególnego nadzoru nad dzieckiem i współpracy ze szkołą, a także określający formy długofalowej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, jakiej szkoła udzieli uczniowi. Ponadto wychowawca informuje ucznia oraz jego rodziców/opiekunów o konsekwencjach, jakie mu grożą w razie dalszych agresywnych zachowań,
  - e) wyciąga wobec ucznia konsekwencje przewidziane w statucie szkoły (uczeń otrzymuje pisemną naganę dyrektora szkoły).

W razie braku współpracy rodziców/opiekunów ucznia, niedopełnienia przez ucznia warunków kontraktu lub szczególnie drastycznych zachowań z jego strony, dyrektor szkoły podejmuje decyzję o przeniesieniu ucznia do równoległej klasy i/lub poinformowaniu Sądu Rodzinnego o zagrożeniu demoralizacją małoletniego i/lub wystąpieniu do kuratora oświaty z prośbą o zgodę na przeniesienie ucznia do innej szkoły. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach tych instytucji.